UUTISET

Ennen oli kyläkaupassa kolmea eri juustoa, nyt saa 250:tä eri lajia. Siinä pilataan ilmasto. Lähiruoka on hyvä juttu, se on yksi valopilkku tässä ajassa. **KIRJAILIJA HEIKKI TURUNEN, JUUKA**

PÄIVÄN PUNKTI

Räsänen

Ministeri Päivi Räsänen (kd.) on pitänyt puheen. Puheen takia on kuulemma tuhansia ihmisiä eronnut kirkosta. Itse Jari Tervokin on pahastunut.

Halusin tutustua siihen, mitä Räsänen oli puhunut, ja hankin puheen. Yllätyin. Tajusin, että Räsäsen potkijoista ei juuri kukaan ollut lukenut hänen puhettaan.

Puhe on kymmenen sivua hyvin argumentoitua tekstiä ja hyviä kysymyksiä. Puhe on jäsennelty, looginen ja aito. Harvoin ministerin suusta kuulee mitään niin henkilökohtaista ja pohdiskelevaa.

Räsäsen mielipiteistä voi pitää tai olla pitämättä. Mutta ei sen takia tarvitse erota kirkosta tai panna kapakkaa remonttiin.

Räsänen käsittelee arvoista tärkeintä, elämää. Miksi eläinsuojelulaki suojelee eläimiä paremmin kuin ihmisensuojelulaki ihmistä?

Lääkäri ei voi Suomessa omantunnon syistä kieltäytyä tekemästä aborttia, muualla voi. Vain Suomi ja Ruotsi ovat poikkeuksia. Miksi?

Räsänen lainaa eläinaktivistien raamattua, Peter Singerin kirjaa Oikeutta eläimille: ”On olemassa eläimiä, joiden henki on millä kriteerillä tahansa arvokkaampi kuin joidenkin ihmisten. Simpanssilla, koiralla tai sialla esimerkiksi on kehittyneempi tietoisuus itsestään kuin vaikeasti kehitysvammaisella lapsella”, kirjoittaa tämä monen suomalaisenkin vihreän oppi-isä.

Suomeksi siis: kehitysvammaisen tai vanhan ihmisen saa tappaa, mutta eläintä ei.

Kun Räsänen on sitä mieltä, että ihminen sittenkin on arvokkaampi kuin simpanssi tai sika, alkaa valtamedia kirkua kurkku suorana ministerin eroa.

Voi herran pieksut! Voi tätä jeesustelua!

Suomessa eläinaktivistit tekevät iskuja turkistarhoille ja aiheuttavat kärsimystä eläimille. Monet kulttuuri-intelligentit ovat ymmärtäneet terroria ”eettisillä” syillä.

Kun Räsänen miettii, voisiko lääkäri kieltäytyä abortin teosta omantunnon syihin vedoten ja onko eutanasia oikein, hänet halutaan mestata julkisesti. Toimittajat itse vaativat oikeutta kieltäytyä joidenkin juttujen kirjoittamisesta ”eettisistä” syistä.

Kummallisinta näissä ristiinnaulitsemistalkoissa on kirkon sotkeminen asiaan.

Mitä ihmeen tekemistä kirkolla on Räsäsen kanssa? Arkkipiispa vastaa Räsäsen puheista yhtä paljon kuin tästä kirjoituksesta.

Räsänen on kertomansa mukaan kirkon jäsen ja kuuluu pieneen herätysliikkeeseen.

Kirkko on suvaitsevainen laitos, joka sietää jopa toisinajattelijoita. Suvaitsevaisuus on suvaitsemattomalle valtamedialle ja sen luomalle yleiselle mielipiteelle liikaa.

Olen Räsäsen kanssa monista asioista eri mieltä, mutta teen kaikkeni, jotta hänellä olisi mahdollisuus lausua mielipiteensä julki.

Ellen jo maksaisi kirkollisveroani, ryhtyisin sitä maksamaan.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Runsaasti maastopaloja

Eri puolilla maata syttyi eilen sunnuntaina maastopaloja.

Kuivaa maastoa paloi Varsinais-Suomen Paraisilla ja Salossa sekä Pirkanmaan Punkalaitumella ja Ylöjärvellä. Lisäksi sammutustöissä oltiin Itä-Suomessa Kiteellä, Virolahdella ja Kuopiossa.

Maastopaloista ei tullut tietoon laajempia tuhoja tai henkilövahinkoja.

MT-STT

Marjanpoimijoille uudet käytösohjeet

Suomeen saapuu tällä viikolla yli 4 000 ulkomaalaista ammattipoimijaa.

Metsämarjayritykset ovat laatineet yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa käytösohjeet ammattipoimijoille.

Ohjeet ovat vastaus julkiseen ryöpytykseen, johon yritykset joutuivat viime kesänä. Närää aiheuttivat silloin ulkomaalaisten poimijoiden maastoon jättämät roskat ja mökkirauhan häiritseminen.

Poimintaohjeiden lisäksi tekeillä on perehdytysvideo. Suurin osa poimijoista saapuu Thaimaasta, joten sekä ohjeet että video ovat thainkielisiä.

”Tarkoitus on päästä irti rikkeistä, joita kentällä on tapahtunut”, kertoo toiminnanjohtaja **Simo Moisio** Arktiset Aromit ry:stä.

Uusien ohjeiden mukaan poimijat pysyttelevät poissa kylien perinteisiltä marjastuspaikoilta sekä asutusalueilta, siivoavat jälkensä maastossa eivätkä tuki autoillaan teitä.

Marjanpoimijoiden autoihin merkitään yrityksen puhelinnumero, jotta mahdollisiin häiriöihin voidaan puuttua heti.

Poimijoita ennätysmäärä

Ulkomaisille marjanpoimijoille on tänä kesänä myönnetty ennätysmäärä viisumeita, noin 4 200.

Se on vajaat viisi prosenttia enemmän kuin viime vuonna, kertoo ulkoasiainministeriön passi- ja viisumiyksikön päällikön sijainen **Kim Kuivalainen**.

Moision mukaan Arktiset Aromit ry pyrkii siihen, että kaikki poimijat noudattaisivat yhteisiä pelisääntöjä. Uusien ohjeiden perillemeno on kuitenkin epävarmaa, koska kaikki kutsujayritykset eivät välttämättä ole yhdistyksen jäseniä.

”Ongelma on, ettemme tiedä tarkalleen, ketkä yritykset ovat saaneet luvan kutsua thaipoimijoita.”

Arktisten Aromien jäseninä on 17 yritystä, jotka kutsuvat ulkomaisia poimijoita Suomeen. Ulkoasiainministeriön mukaan lupa kutsumiseen on myönnetty vajaalle parillekymmenelle yritykselle. Tarkempaa tietoa ei anneta, koska kyse on yritystoiminnasta.

Moisio lisää, että varsinaisten metsämarjanpoimijoiden lisäksi metsissä voi liikkua puutarhatilojen poimijoita. Kun herneet ja mansikat on poimittu, viljelijät laittavat työntekijät metsämarjoja etsimään. ”Heiltä puuttuvat ohjeet.”

Viennin arvo miljoonia

Ulkomaisten poimijoiden ansiosta marja-ala on viime vuosina kasvanut. Mustikkaa ja puolukkaa viedään nyt noin yhdeksän miljoonaa kiloa vuodessa, yhteensä 30 miljoonan euron arvosta.

Huippua ei ole vielä saavutettu. ”Vielä on kasvumahdollisuuksia, ainakin 1,5-kertaiseksi nykyisestä, ellei peräti kaksinkertaiseksi”, Moisio arvioi.

Moisio korostaa, että ulkomaisten poimijoiden käyttöä pitää lisätä asteittain.

Varoittava esimerkki löytyy Ruotsista, jossa poimijamäärä nostettiin kertarysäyksellä yli yhdeksään tuhanteen. Marjat loppuivat kesken, ja poimijat piti kuljettaa maasta pois valtion kustannuksella.

Suurin osuus Suomeen

Metsäntutkimuslaitoksen vanhempi tutkija **Kauko Salo** arvioi, että osa ulkomaalaisten poimijoiden aiheuttamasta ärtymyksestä johtuu siitä, että suomalaiset pelkäävät heidän vievän marjat metsistä. ”Sehän ei pidä ollenkaan paikkaansa.”

Metsämarjoista poimitaan edelleen vain runsas kymmenen prosenttia. Ulkomaalaisten poimimista marjoistakin suurin osa päätyy lopulta suomalaisen pöytään tai pakastimeen.

Moision mukaan hyvänä satovuonna metsämarjoja poimitaan yli 50 miljoonaa kiloa. Viime vuonna kotitaloudet poimivat 30 miljoonaa kiloa, minkä lisäksi 4 miljoonaa kiloa myytiin kuluttajille toreilla tai suoramyynnillä. Metsämarjatukkurien osuus oli 16 miljoonaa kiloa, joista yhdeksän meni vientiin.

Moision mukaan ulkomaalaiset ovat marjabisneksen elinehto. ”Ilman ulkomaisia poimijoita marjantulo romahtaisi kerralla.”

KATJA SAHLSTEDT

Ylä-Savon hillasato jää heikoksi

Ylä-Savossa hillaa tulee soilta erittäin vähän, vaikka keskimäärin maassa hillaa kerrotaankin tulevan runsaasti, marja- ja sienineuvoja **Toini Kumpulainen** Kiuruvedeltä kertoo.

Hänen mukaansa hillat paleltuivat kesäkuun alkupuolen yhden yön pakkasessa, joka lakastutti myös perunanvarret.

MT

Kirjailijan mielestä pientilat poistaisivat työttömyyden

JOENSUU (MT)

”Täällä voitaisiin tehdä itse kaikki mitä tarvitaan. Samoja asioita viedään ja tuodaan rekkojen ja lentokoneiden armadalla”, päivittelee Maaseudun Tulevaisuuden toritoimituksen vieraana piipahtava kirjailija **Heikki Turunen**.

Juuassa asuva sanaseppo on lähtenyt kaupunkiin asioille. Hänen mielestään runsauden sijaan riittäisi vaatimattomampi valikoima.

”Ennen oli kyläkaupassa kolmea eri juustoa, nyt saa 250:tä eri lajia. Siinä pilataan ilmasto. Lähiruoka on hyvä juttu, se on yksi valopilkku tässä ajassa.”

Luonnon hyödyntäminen on ristiriitaista

Turusen teoksissa toistuu sotien jälkeisen maaseudun kukoistus ja tuho. Asutus Pohjois-Karjalan kylissä oli suurimmillaan 1950–1960-luvuilla. Sen jälkeen väki on vähentynyt puoleen.

”Suuri eläkeläisten joukko odottaa kuolemaa. On joitakin yrityksiä, mikä on tietysti hyvä. Muutama suuri EU-talo, jotka pärjäävät kovalla työllä. 20 prosenttia turhaa väkeä”, Turunen kuvaa kotikontujaan.

”EU-talo” tarkoittaa maatilaa ja ”turha väki” pitkäaikaistyöttömiä. Turusen mielestä näillä on yhteys.

”Perheviljelmätaloudessa työttömillä olisi mielekästä tekemistä.”

Kataisen hallitus on Turusen mielestä ”riehuva hirmuhallinto”, joka talousruuvia kiristämällä pakottaa kuntaliitoksiin.

Luonnon hyödyntämiseen kirjailija suhtautuu kaksijakoisesti: ”Talvivaara on hirveä esimerkki. Mutta maaseudun kirjailijana olisi ristiriitaista vastustaa elinkeinoja.”

Haukkuja ”viherpipertäjäksi” on tuonut lisärakentamisen vastustaminen Kolille sekä sadun kirjoittaminen Luonto-Liiton susien salametsästystä vastustavan kampanjan tueksi.

”Kaikkien mieliksi ei voi olla. Kirjoillani yritän selvittää ihmisille, mitä he ovat menettäneet.”

Hien haju ja veren maku jäävät kokematta

”Tietokone-kaupunkielämästä” puuttuu Turusen sanoin hien haju ja veren maku. Ei synny kosketusta ruumiillisuuteen. Sen tarvetta korvataan esimerkiksi oikealla tai penkkiurheilulla.

Turunen itse turvautuu metsätöihin. ”Minä en voi hyvin, ellen saa tehdä fyysistä työtä.”

Parhaillaan Juuassa on käynnissä halkosavotta, jonka satoa riittää naapureillekin. Uurastaminen auringossa moottorisahalla ja kirveellä paarmojen syötävänä on tärkeää vastapainoa kirjoittamiselle.

Kirjoittamisen aika on yöllä. Nukkumiseen riittää neljä tuntia.

”Kesä on parasta aikaa. Kun on niitä kuuhulluja, minä olen aurinkohullu.”

Jos Turusella ei olisi kirjailijan lahjoja, hän olisi todennäköisesti ryhtynyt maanviljelijäksi. Leveät hartiat olisivat siihen sopineet. ”Isä sanoi minulle, että ollapa hällä nuo lavat.”

Pohjois-Karjalan kieli on säilynyt elävänä

Uusin teos Tie, totuus ja elämä ilmestyi viime vuonna.

Nyt työn alla on 3–4 romaanin aihiota. Turunen suunnittelee herättävänsä eloon ensimmäisen teoksensa Simpauttajan henkilöitä.

Vaikka nuoruudessa koettu elämäntapa on hiipunut, Turunen ei ole toivoton. Kirjailija iloitsee, miten elävänä on säilynyt Pohjois-Karjalan värikäs kieli.

Ilosaarirockin nuori irokeesitukka ammentaa samasta rikkaasta perinnöstä kuin vanhempi väki.

Ihmeelliset persoonatkaan, joita Turunen on noukkinut teostensa henkilöiksi, eivät katoa minnekään. He eivät ole samalla tavalla esillä kuin agraariyhteiskunnassa, mutta jossain baarissa tai marketin hyllyjen välissä heitä on.

”Ihmisissä on toivo.”

HENRIK SCHÄFER

MIKKO MAKKONEN

Joensuulainen Heikki Moisala (toinen vas.) kertoo toimituksen henkilökunnalle olevansa tyytyväinen lehteen mutta toivoo lisää maakuntaa koskevia juttuja. Vieressä Kaavilta kotoisin olevat Markku ja Aino Kontkanen uusivat lehden tilausta.

Rullapulla on unkarilaisia ruokia tarjoavan Unkari Erika -ravintolan suosituin herkku, kertoo Erika Megyes.

Riikka Ruuskanen Ilomantsin martoista voiteli karjalanpiirakoita Marttakahvilassa perjantaina.

Toritoimitus jalkautui Joensuun keskustaan

JOENSUU (MT)

Maaseudun Tulevaisuuden kesäkiertue pysähtyi perjantaina Joensuun torille, jossa toimittajat tapasivat lukijoita ja toriväkeä. Väkeä riitti torilla aamusta asti.

Koko perheen Popkatutapahtuma houkutteli paikalle lapsiperheitä, ja perjantaina alkava Ilosaarirock kokosi festivaalikansaa aurinkoiselle torille.

Lukijat kiittelivät laadukkaasta lehdestä ja ajankohtaisten maaseutuaiheiden kertomisesta. Moni piti tärkeänä sitä, että lehti kirjoittaa aiheista, joista muualta ei kuule. Myös lehden isoa kokoa pidettiin myönteisenä asiana.

Kontiolahtelainen **Asko Väätäinen** pistäytyi torilla hakemassa tuoreen perjantain lehden. Mies kertoi seuraavansa aktiivisesti myynti- ja ostopalstaa. ”Seuraan ilmoituksia, sillä haaveilen kevyen moottorisahan ostamisesta.”

Väänäsen mielestä lehden parasta antia ovat koneiden huoltoa käsittelevät jutut. ”Tavallisille tuunareille suunnattuja koneiden huoltojuttuja saisi olla enemmänkin.”

Savonlinnan Kerimäeltä kotoisin oleva **Kari Nousiainen** puolestaan lukee tarkkaan Päivän punktin. ”Nykyisen päätoimittajan aikana lehti on kehittynyt paljon. Enemmän toivoisin vielä kuntakohtaisia juttuja”, Nevalainen sanoo.

> Nykyisen päätoimittajan aikana lehti on kehittynyt paljon. Enemmän toivoisin vielä kuntakohtaisia juttuja.«
>
> **KARI NOUSIAINEN**

Samoilla linjoilla oli lehteä useamman vuosikymmenen ajan lukenut **Heikki Moisio**. Itä-Suomessa kun oltiin, hänkin kaipasi maakunnan juttujen käsittelemistä kattavammin.

Joensuulainen **Liisa Tuunainen** oli tullut torille anoppinsa **Pirkko Tuunaisen** kanssa myymään käsitöitä ja vanhoja tavaroita. Nuorisotyötä tekevä Liisa Tuunainen muistutti, että nuoria käsitteleviä positiivisia asioita saisi lehdissä kirjoitella enemmän.

Herkkuja läheltä ja kaukaa

Torin kulmalla sijaitsevan Marttakahvilan väki ennusti viikonlopulle hulinaa. Perjantain aikana Ilomantsin marttayhdistyksen talkoolaiset leipoivat piirakkapajassa yhteensä 768 piirakkaa.

Viikonloppuna talkooväki vaihtuu uuteen ryhmään, joka on uhannut valmistaa jopa tuhat karjalanpiirakkaa, kertoo kahvilasta vastaava **Jaana Korhonen** Pohjois-Karjalan martoista.

Joensuun Marttakahvila palvelee asiakkaita torilla kesäaikaan päivittäin.

Kesän aikana kaupaksi menee 40 000–50 000 piirakkaa.

Perinteisten suomalaisten herkkujen lisäksi toriväelle maistuivat muun muassa unkarilaiset perinneherkut. **Erika Megyes** pitää torilla Unkari Erika -ravintolavaunua kolmatta kesää.

”Unkarilainen rullapulla on suosituin herkkumme. Lisäksi meillä on muun muassa gulassia, joka on kuin unkarilaista karjalanpaistia”, Megyes kertoo.

Aila Päivänurmi on puolestaan pitänyt vihannes- ja marjatoria Joensuussa jo neljäkymmentä vuotta. Asiakkaita kojulla käy tasaisesti läpi kesän, eikä Ilosaarirock tee asiakasmääriin erityistä piikkiä.

Tämä kesä on ollut Päivänurmen mukaan erityisen hyvä vuosi hillalle. ”Hillaa on ollut hirmu paljon ja se on ollut poikkeuksellisen hyvää”, nainen kertoo.

Maaseudun Tulevaisuuden toritoimituksen kesäkiertueen neljäs ja viimeinen pysähdyspaikka on parin viikon kuluttua järjestettävät Rauman pitsiviikot. Toimittajia voi käydä tapaamassa Mustan pitsin yössä 26.7. kello 12–16.

AURA PILKAMA